

Samuel van Tongel

Nevinnosti II.

Celou nocí se ten den v panelovém domě ozývaly zvuky psacího stroje, který neúnavně vyřukával první dětský příběh. Stařík jej psal zalitý city a dojmy ze setkání s chlapcem, což se silně odráželo na celém ději. Chtěl chlapečkovi umožnit prožít nádherný okamžik alespoň při čtení příběhu, a to nebyl snadný úkol, protože nikdy žádnou pohádku nepsal. Když už jí ale měl psát poprvé, musela stát za to.

A jak hodiny ubíhaly a slunce začalo probouzet ulice celého předměstí, stráně a lesy zářící barvami, příběh se chýlil ke konci. Neúnavné starcovo paže si však ani na moment neodpočinuly a jeho myšlení bylo stále soustředěno na úplně jiný svět a jiný život.

Přesto, že si to stařec neuvědomoval, jeho největší překážkou při psaní byla myšlenka na celé setkání, protože jej vždy přesunula do fáze úplně jiných citů, než jaké člověk potřebuje k vymyšlení a psaní pohádky s kladným a příjemným dějem. Vlastně spíš dostal nápad na další propracované drama, které by tentokrát bylo okořeněné tragickými zvraty mnohem víc, než kdy jindy. Měl v plánu ho napsat, ale teď se musel věnovat jinému malému uměleckému dílu, i když věděl, že za něj nebude mít žádné peníze.

Stařík si psaním tohoto příběhu především tvořil jistotu, že se bude s chlapcem alespoň nějaký ten čas scházet. Byl fascinovaný jeho pohledem na svět, protože je jednoduchý a bez žádných sklíček starostí, které by okolní svět zbarvovali do nepříjemné podoby. Chlapec svět venku vidí jako to nejlepší, co v životě má, a to právě stařec potřebuje. Potřebuje pohled někoho, kdo se na

život dívá jako na svobodný, na přírodu jako mírumilovnou a na svět jako z počátku knihy Genesis.

Když nastalo právě poledne, stařec začal pociťovat vážné problémy s únavou. Psát od večera celou noc až do dvanácti hodin v poledne je zkrátka bez kávy a jiných prostředků dodávajících člověku povzbuzení těžká věc. Zvedl se ze židle a zanaříkal nad křupáním ztuhlého těla, které shrbeně sedělo u psacího stolu. Odebral se do kuchyně, napustil do konvice vodu a postavil na plotnu. Vždy jí nechal na co nejmenším plamenu, protože se u jeho staré plynové trouby bál, aby nevyletěla do vzduchu. Vytáhl z almary cukřenku a tureckou kávu, ve které byla hromada žmolků od mokré lžičky. Stařec si kávu dělal pokaždé velice silnou a sladil jí dvěma lžičkami cukru, což by pro někoho mohla být smrtelná kombinace. A aby toho nebylo málo, stařík si svou kávu nikdy nevypil teplou – ani ne tak kvůli podivnému a prazvláštnímu způsobu labužnictví, ale spíš kvůli soustředěnosti do psaného děje.

Ještě než se se zalitou kávou odebral zpět ke stroji, aby stihl povídku dopsat do večera, kdy se má s chlapcem setkat, vzpomněl si, že zapomněl na doutník. „Mohl bych si tentokrát dát dýmku, vydrží mi déle“ přemýšlel stařík nahlas. A tak si došel pro jeho sváteční dýmku, kterou si přivezl z Polska. Měl jí rád, byla z tmavého dřeva a uložena v jakémsi pouzdře zdobeném obrazci, které se vyskytují na starých polských krojích. Využíval jí ale jen ojediněle, protože jí chtěl šetřit. Nyní ale věděl, že je ta pravá chvíle.

Otevřel starou skříňku, která šla cítit starým zvětralým dřevem stejně jako každý kus staříkova nábytku. V té skřínce měl uložené veškeré cennosti, ale těmi největšími byly samozřejmě doutníky, dýmka, tabák a tvrdý alkohol. Sáhl po dýmce a po tabáku. Než dvířka zase zavřel, zadíval se na láhev rumu, která byla

naplněná jen z půlky kvůli častým návštěvám otravných seniorů ze spolku důchodců.

Stařec se od nich vždy držel stranou a neměl zájem se s nimi bavit, připadalo mu ale jako povinnost takový klub navštěvovat, když do něj vesměs patří. Kolikrát se tam nakonec i zasmál, ale jen když se někomu z jiných seniorů něco stalo. Stařec to nikdy nepřičítal škodolibosti. Nakonec to přece bylo zpestření jinak běžné nudné zábavy okořeněné dechovkami, které se tam líbí snad jen jediné osobě, Margaret Wolfsheimové. Byla to už hodně stará Němka, která si jako správkyně celého spolku prosazovala německé zvyky a německé dechovky, kterých tam měli všichni plné zuby, ale báli se jít to říct. „Stará Wolfsheimová, s tou si nezahrávej dědku,“ říkal vždycky starcovi starý pan Strnad. Při pohledu na jeho od protézy pokousané paže se nemusel stařec ani ptát proč.

Každý měl povinnost přinést trochu nějakého občerstvení. Stařec byl jediný, kdo tam nosil tvrdý alkohol, i když ho pili úplně všichni mnohem víc než on sám. Bohužel ani nějakým občerstvením se to nekompenzovalo, protože se tam většinou nosila naprosto nesmyslná jídla typu tvrdých oříšků, se kterými se senioři trápili. Bylo zázrakem, když tam někdo přinesl měkké chlebičky obložené šunkou, které by byly k jídlu, protože když už se někdo snažil a takové chlebičky přinesl, byla na nich šunka tolik vyuzená, že nešla ukousat.

I když se tam stařec s nikým nebavil, chodilo ho domů navštěvovat plno seniorů. Nebylo to ale jen kvůli jeho zásobám doutníků, ale také kvůli tomu, že všichni věděli, že je spisovatel. „A tak co si třeba napsal?“ ptali se vždycky. Stařec nikdy nepřišel na to, co jim má odpovědět. Takové otázky ho vyčerpávaly k smrti a musel je zapíjet právě tím rumem, který měl ve skříní. Pokaždé jim přinesl výtisk nějakého neznámého spisovatele a tvrdil, že je to jeho kniha, aby zjistil, jak jsou senioři u něho doma dementní.

Jak mohl tušit, vždy žasli a chválili ho za knihu, jejíž slova s největší pravděpodobností ani nezná. Jen se na to pousmál a opět se napil rumu, aby si dodal odvalu je už konečně vyhodit.

Stařec se šel opět posadit ke psacímu stroji. Nasypal si do dýmky tabák a pořádně ho tam namačkal, aby nikde netrčel ven. Pak přiložil speciální zapalovač, který dostal, když si ještě kupoval plynovou troubu a párkrát zabafal, aby jiskře dodal potřebný kyslík a tabák chytl. Vždy se mu to povedlo napoprvé a jeho oči se spokojeně zkroutily do půlměsíčků. Věděl to ale jen on, protože kdyby se na něho při tomto citovém projevu někdo díval, šlo by vidět jen husté srostlé obočí zakrývající horní část obličeje. Aby stařík své oči ukázal, musel se s velmi snažit o to, aby to obočí dostatečně nadzdvihl.

Nalil si trochu rumu a zadíval se na medovou barvu, kterou sklenice z tlustého skla vrhala na stůl. Párkrát s ní protočil, aby dostal tekutinu uvnitř skleničky do pohybu a přiložil rty, které už byly připravené na silnou aromatickou chuť. Když se napil, trochu si zanádal, že si do skleničky předem nehodil kostky ledu. Šel to rychle napravit a u toho bafal z dýmky.

Když se konečně dostal zpět ke stroji a přešel prsty na klávesnici, aby si vychutnal zvuk kovových paliček, které se připravují k tlučení, zazvonil nepříjemný trhavý zvonek, který vše úplně zkazil. „Ale to snad ne, teď ne!“ zanádal si stařec, protože věděl, kdo za dveřmi čeká. „Určitě to bude zase ten starej idiot“ bručel po cestě ke dveřím. Když otevřel, ani starého Strnada nepozdravil a rovnou ho pozval dál.

„Ahoj dědku!“ prohlásil nadšeně Strnad. „Jak se pořád máš?“

„Byl jsi u mě včera a ptal se na to samé,“ pronesl stařec podrážděně. „Vyrušil jsi mě, zrovna jsem chtěl pracovat.“

Strnad se podíval ke starcovi do pokoje a spatřil štos popsaných papírů a psací stroj připravený ke psaní, vedle kterého ležela

doutnající dýmka. Věděl, že stařec už dlouho nic nenapsal a ani se k tomu neměl, protože všem tvrdil, že už se psaním skončil. „No ne!! Ty už zase bafáš dýmku dědku?“ vykřikl a rozesmál se.

Stařec podal Strnadovi sklenku s rumem. „Ani mě nepřekvapuje, že ses zeptal zrovna na tohle,“ odpověděl smířeně.

„A jak to, že už zase píšeš?“ napil se. „Přišel ti do hlavy nějaký nápad?“.

„Právě jsi mi ho z té hlavy vykopal, blbče,“ zamumlal si pro sebe stařec. „Kvůli čemu jsi zase přišel? Já teď zrovna nemám čas na kamarádčovy.“

„Jen jsem ti šel říct, že sraz se přesouvá na dnešní večer a všichni chceme, abys tam dorazil,“ prohlásil Strnad.

„To je super, ale já dneska nemůžu,“ odvětil stařec a vydal se z ničeho nic do obývacího pokoje štrachat ve skřínce s cennostmi. Když se vrátil, nacpal Strnadovi do ruky láhev slivovice. „Tady máš, ať je tam alespoň něco ze mě, když ne já.“

„Dobře, ale proč nemůžeš. Myslel jsem, že by byla zase sranda,“ odvětil zklamaně Strnad.

„Říkal jsem ti, že pracuju. Potřebuju něco dopsat do večera, a vážně nemám náladu myslet ještě na to, že mám jít na nějaký sraz, kde budu dvě hodiny poslouchat německé dechovky. Víš, jak jsem na to vysazený,“ pronesl stařec a šel ke dveřím, aby je otevřel. „Uvidíme se tam příště.“

Strnad vyšel ze dveří a zeptal se Starce, jestli s ním nechce zajít na oběd, když už je tolik hodin.

„Ne, dneska si nemůžu dovolit chodit někam na oběd. Musím to zkrátka dopsat.“

„A nemám ti aspoň něco donést? No tak dědku, na starý kolena musíš dávat bacha na nějaký režim taky,“ pronesl vyzývavě Strnad.

„Ne děkuju, o sebe se postarám,“ ukončil konverzaci stařec a zavřel dveře.

Zasedl zpět ke stroji, chvíli pobafal dýmku a dopil zbytek rumu ve sklenici, aby si mohl nalít novou dávku. Ted', když už udělal vše, co chtěl, pokračoval v intenzivním a neúnavném psaní.

Stále přicházel na nové věci, ale věděl, že je nemůže všechny napsat do jednoho příběhu, aby mu také něco zbylo na ostatní, které chce napsat. Zároveň si ale uvědomoval, že mu chlapec dodal dostatek inspirace a jentak mu nápady na psaní nedojdou.

Naposledy se stařec dostal do kontaktu s dětmi ve svých šestnácti letech, a od té doby má kolem sebe jen dospělé, se kterými není žádná jednoduchá řeč a u kterých musí pracovat mozek, aby se rozvedla nějaká alespoň smysluplná konverzace a nikdo si o něm nemyslel nic špatného. S chlapcem to bylo jiné, protože mohli mluvit o naprostých hloupostech. On jako spisovatel s bujnou fantazií a chlapec jako někdo s milým pohledem na svět.

Oba byli ten večer svobodní, ale jen jeden z nich si to uvědomoval. Jen pro jednoho z nich to byl únik do svobody od jinak starostného a složitého života.

Když odbyla pátá hodina odpoledne, stařík vytahoval poslední list ze psacího stroje a omylem sáhl na inkoustovou pásku, která zapříčinila, že nechal otisk svého prstu na spodu papíru. Stařec ho po sobě ještě jednou přečetl a na spod napsal „ – konec – „. Listy srovnal, aby bylo vše popořadě a oddechl si.

Byl rád, že se mu to podařilo dopsat včas. Ještě má hodinu na to se připravit a štos papírů založit do papírových desek. Těšil se na chlapcovu reakci, ale věděl, že děti jsou tvrdými a upřímnými kritiky. Hodně těžko nesl kritiku, ale nezbývalo mu nic jiného než se s ní tentokrát bez jakéhokoli poprasku smířit. Přece jenom chlapcovo reakce nebyla tím jediným, na co se tolik těšil. Těšil si i na něho samotného.

Když vyšel na ulici, opět ho zalil pocit blaženosti při dokonalém teple a barvě měnícím nebi, které celé situaci dodávalo kouzlo, jako by to všechno bylo z nějaké doopravdové pohádky. Sebevědomě se vydal směrem k místu, kde se s chlapcem setkal. Bylo to u kvetoucí Sakuri, která zářila svou čistou růžovou barvou do všech stran.

Když tam stařec dorazil, chlapec tam ještě nebyl. Nervózně se podíval na své hodinky a zalil ho strach, že k setkání nedojde a že se něco stalo. Netrvalo dlouho a uviděl malinkou postavičku nabalenou hromadou oblečení a s plešatou hlavičkou. Stařík se při tomto pohledu pro sebe usmál a pomalu vytahoval z pod bundy desky s povídkou.

Když chlapeček přišel ke starci, slušně ho pozdravil a opět se na něj podíval svýma velikýma očima. Celý jeho pozdrav probíhal tak smutně a smířeně, až to staříkovi nedalo a hned na chlapce vytasil.

„Podívej. Napsal jsem ti tu pohádku, co jsi chtěl,“ pronesl nezvykle hodným hlasem stařec.

Chlapeček si vzal desky do ruky a s překvapeným výrazem ve tváři se zeptal starce „A kde jsou obrázky? Tohle já neumím.“

Starcovi ztuhl úsměv na tváři. „Ale vždyť jsi říkal, že číst umíš. To snad přece...“ stařec zůstal jen překvapeně hledět.

„To umím, ale ne tohle,“ argumentoval statečně chlapec.

„Ale to, že se umíš dívat na obrázky a poskládáš si z nich děj, neznamená, že umíš číst. Panenko skákavá,“ stařec se podrbal na obličejí „takže ty číst neumíš. No nic, já tě to naučím.“

Chlapeček jen smutně a zahanbeně, že ve skutečnosti neumí to, co si myslel, že umí, sklopil tvář směrem k zemi. Stařec ho ale pohladil a pronesl „Neboj se. Za chvíli to budeš umět. Naučím tě doopravdy číst.“

„Něco málo přečtu, ale je to hodně pomalé a nebaví mě to. Jsem teprve v první třídě...“ pronesl chlapeček smutně.

Najednou to stařec všechno pochopil a odpadl z něho ten velký strach o to, jak se k chlapečkovi doma chovají. Najednou pochopil, že čte stále dokola jedinou knihu proto, že zatím číst neumí, a tak si jen prohlíží obrázky. Proč ho to nenapadlo hned.

„Mám nápad. Můžeme si zajít koupit něco k jídlu a k pití, sedneme si někde, kde je klid a kde bude světlo, a já ti přečtu, co jsem pro tebe napsal,“ pronesl nadšeně stařík.

„Dobře, ale já nemám peníze a oběd jsem už měl,“ odvětil chlapeček.

„O peníze se nestarej, ale večerť snad budeš ne?“

„A co je to večere?“ zeptal se chlapeček.

Stařec si na chvíli myslel, že si z něj chlapec dělá srandu, ale pak spatřil jeho smutný a udivený výraz ve tváři. „No,“ polkl „to je jídlo, které se jí večer, aby lidé nechodili po nocích do lednic a aby je nebolelo břicho.“

„Vždycky mám večer takový hlad,“ pronesl se vzdychem chlapec. „Bříško mi pak dělá zvláštní zvuky, jako když prdí,“ zasmál se.

„Jo, to dělá i mě, ale já u toho prdím doopravdy,“ a oba se začali smát. Stařec sledoval, jak se chlapečkovi začínají smíchy tvořit slzy u očí, a usmál se.

„Jste jediný kamarád, kterého mám, víte,“ chlapeček si odkašlal „večer tu totiž nikdo až na vás není a přes den ven chodit nemůžu, protože to mám zakázané a musím se starat o kytky, když je maminka pryč se strejdama.“

„A jak se o ně staráš?“ zeptal se udiveně stařec. „přece mi neříkej, že je to taková kytky kterou nestačí jednou zalít.“

„Ne to ne. Musím kontrolovat, jestli se nevypíná světlo. Občas nám trochu zlobí žárovky. A taky musím maminku volat, kdyby někdo klepal,“ odpověděl chlapec.

„Aha,“ pronesl stařec.

Když došli do restaurace, stařec chlapečkovi koupil smažený sýr a hranolky na jeho přání a sobě jen vegetariánské nudle. Oba si koupili sodovku a vydali se za město na cyklostezku, kde je malé posezení a lampa pro případ, že by četli do zapadnutí slunce.

Nikdo takhle večer na cyklostezce není, což by ani tak nevadilo, ale stařec nechtěl, aby potkali nějaké pochybné lidi, kteří by narušili chlapcovu bezstarostnost nad tím, co je venku. Zřejmě je to pro něj jediné místo, kde se cítí v bezpečí a v klidu, pomyslel si stařec.

Četl dlouho, až dokud pohádka nebyla přečtená. Chlapec se ho ptal na mnoho věcí, protože něčemu vůbec nerozuměl. Stařík to ale dával za vinu sobě kvůli tomu, že je to jeho první kniha pro děti. I přesto byl ale chlapec tím nejvíce pozorným posluchačem, kterého kdy měl.

„Jste skvělejší. Budete tu zase zítra?“ zeptal se chlapec starce, když se loučili, a nepouštěl ho ze svého objetí.

„Asi ano. Ale tentokrát nestihnu nic napsat, protože se musím vyspat. Jestli chceš, můžu ti přečíst nějakou jinou pohádku,“ nabídl chlapci a ten souhlasil.

Když se oba rozloučili, starcovo cesta domů byla opět plná obav ohledně chlapce. Tentokrát už došel k podezření, že je chlapeček zanedbaný a po chvíli rozmyšlení se rozhodl, že se do celé situace zamotá mnohem víc, než plánoval.